

DIRECTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Satul arde...

(*) *Intr'o bună zi Germania s'a trezit falită. O criză de nervi, au spus doctorii. I-s'a dat un calmant. În curând însă a privit în adâncimile clocotitoare și Anglia cea cu nervii de sârmă și a avut un leșin de spaimă. I-s'a dat și ei un calmant. Experiența se va mai putea repeta. Realitatea însă rămâne: suntem în plin dezastru economic. Agricultura ruinată iremediabil, fabricile încinse de cordonul fioros al milioanele de șomeri, băncile cu obloanele trase. — Iar marii vrăci ai destinelor neamurilor aruncă într'una colbul vechilor teorii în ochii mulțimii flămânde, fac operații de trezorerie cabalistă, discută la Geneva principii astrale, privesc uluiți cum Franța bate laba cu Stalin, beau șampanie la conferența dezarmării și pregătesc cu înverșunare noul războiu al prostiei. Vorba ceea: satul arde...*

De ce-am fi noi mai brezi decât lumea civilizată? Avem doar' mândria s'o întrecem. Și am reușit. Țăranii ne sunt complect ruinați. Cu ori fără învățături dela Mangalia, ei nu mai plătesc nici o datorie și nici un impozit. Nu mai au cu ce. Și încep a nici nu mai vrea. Nu-i mai interesează. Au în priviri liniștea văduhului înainte de furtună. Și cu hotărâre bolnavă umblă după năluci. Alegerea dela Neamfeste revelatoare. — Iar guvern nu prea avem. Sunt diferiți miniștri, în vilegiatură, prin țară și străinătate. Acolo li-se trimit hârtiile urgente, în saci. Doar d. Argețoianu mai isprăvește câte ceva: salvează băncile prăbușite. Poporul mai poate aștepta.

Și mai face ceva. Dă ghionturi bisericilor. Întâi celei dominante. După proedrie. Dar nu le slăbește nici pe celelalte. Dacă nu cu vorba, cu fapta. Iată, de ex. de curând a făgăduit solemn, că până la 20 Septembrie c. lefurile tuturor funcționarilor vor fi plătite la zi. Ale preoților însă nu. Ei să mai aștepte. De ce? Fiindcă nu-s bani. — O fi. Că doar' bugetul cultelor, al tuturor, pe un an e aproape atâta cât a dat D-sa pentru acțiunile „Stelei Române”. — De ce nu spune simplaminte că loja românească nu mai e aplicată să risipească bani pentru lucruri de prisos? Cel puțin n'ar mai purta și preoții în fața poporului ponosul lefegiilor urgisiți. Și ar fi o situație clară!

Iar în această vreme de urgie și nebulie, știți cu ce se ocupă biserica dominantă? Alarmează lumea, din senin, cu vechea poveste mincinoasă a nedreptăților ce i-s'au făcut în buget, de dragul blestemăților de uniști. Cetiți „Viitorul” din 5 Septembrie. („Viitorul” liberal, firește. Au nu este foaie și partid pravoslavnic?).

Dacă n'ar fi atât de tragic, ar fi caraghios: în vreme ce satul arde, d. Duca perie barba Patriarhului, în ciuda uniștilor, spre salvarea țării și a bisericilor! — Asta-i soluția partidului liberal pentru criza ce ne sufocă? Și conducerea bisericii ortodoxe, în fața prăpastiei ce ne amenință, pe ea în primul loc, nu are ceva mai bun de făcut, decât veșnica intrigărie răsufală a cifrelor bugetare? — E nespus de trist!

Seminarul cel mare

Intre școală și viață — Legături mai strânse între frați — Control binefăcător și examene folositoare.

(=) Vremile cer preoți noi. Vânturile vieții moderne nu pot fi stăpânite de suflete firave și minți greoaie. Preotul trebuie să fie astăzi stâlp de foc în margini de prăpastii și far aprins peste bezna depărtărilor. Entuziasmul chemării sfinte și cea mai suplă armatură a minții trebuie să-l susțină în drumul greu și primejdios. De aceea școalele de preoție trebuie să ceară și să adâncească vocațiunile și să-și reorganizeze învățământul.

Asta însă e prea puțin. Câte flăcări sfinte nu se aprind în taina zidurilor bătrâne, câte suflete entusiaste nu-și iau sberul, an de an, dela altarul catedralei! Și cât de curând crivățul vieții le stinge și le sfarmă! Pentru că una-i seminarul, alta e viața. Seminarul e seră, viața este câmp deschis arșiței și furtunilor.

Trist și adevărat. N'ar trebui să fie așa. Dar ce putem face? Este fatala luptă dintre vis și viață, dintre teorie și praxă.

Să fie așa? Nu chiar. În bună parte răul se poate remedia. Cum? Așa: dacă nu putem trăi viața toată în seminar, să ducem seminarul cu noi în viață. Preoțimea toată, resfirată prin văi și munți la paza altarelor, trebuie să fie un adevărat seminar. Seminarul cel mare, cu toate binefacerile și ajutoarele celui mic. Cu aceeași îngrijire a vocațiunii și a cărții. Să trăiască și în el prietenia, camaraderia, conștiința întăritoare a mulțimii tovarășilor cu cari mergem pe acelaș drum, ochiul veghiator și dragostea călăuzitoare a mai-marilor și neîntrerupta continuare a pregătirii științifice.

Mai concret îmi închipuiesc lucrurile cam în felul următor. Înainte de hirotonire se face „examenul ordinanzilor”. Azi o palidă formă. Păcat. Trebuie să devie o realitate, aspră și binefăcătoare. Cernută cu toate rigorile, încă odată, vocațiunea și pregătirea. Ca nimeni să nu se apropie de altar, de nu va fi chemat ca Aaron. Așa cum cere sf. Pavel. Și cum poruncește Biserica (can. 996 al codului latin și ordinul din 27 Dec. 1930 al Congregațiunii). Tot ce-i slab și plâpând să apuce alt drum al mântuirii. Al altarului e prea greu. — În felul acesta se va reduce dintru început procentul aripelor frânte.

Ne resfirăm apoi prin sate, la grija sufletelor. Rămânem singuri, uitați și părăsiți de toți. Nu e bine. Avem nevoie de prietenia tuturor fraților, cari urcă acelaș drum. Trebuie să știm și să simțim, că suntem mulți și tari cari purtăm aceeaș luptă. Ne sfătuim, ne îmbărbătam, ne ajutăm unul pe altul. Pentru asta nu ajunge să ne vedem din când în când, câte doi, câte trei. Trebuie să întâlnim sistematice, programatice, cu mai mulți. Poate în aceasta direcție ar putea acționa un fel de

organizație a clerului, de care se tot vorbește fără să i-se precizeze rosturile. Ori, și mai simplu: *sinoadele protopopești sporite ca număr și lărgite ca program în acest sens. Și, din când în când, pentru a ridica moralul și a întări spiritul de corp, manifestații mai mari. Un mic program propriu încadrat, de pildă, în congresele diecezane și generale ale Agrului.*

Evident, nici din marele seminar al vieții nu poate lipsi grija veghiătoare a mai-marilor. Legătura, directă și imediată, dintre centru și parohii trebuie să devină o realitate. *Preoții să fie cercetați mai des, mult mai des decât în trecut, de către episcopi și trimișii lui, de preferință referenții districtelor respective. Control? Mai mult decât atât: părinți cari își cercetează fiii. Cu dragoste, cu bunătate și cu asprime la nevoie. Suntem doar, cu adevărat și fără vorbă înflorită, o familie mare. — Ce bine imens ar răsări din acest contact inviorător! Câte opaițe ce fumegă nu s'ar aprinde iarăși în flăcără curată, câte aripi rănite nu și-ar lua, iară și iară, sberul spre culmile idealului!*

Și, ca în grădina seminarului, *cartea să ne fie tovarășă nedespărțită. Dacă e nevoie de un stimulent, nu-i greu de găsit. Tot cel din micul seminar: examenele. Uriașa experiență a Bisericii catolice aici a ajuns: a poruncit fel de fel de examene și pentru preoții cu școala isprăvită și intrați în funcțiune. Iată ce pretinde codul latin: examen special pentru a obține facultatea de-a predica (can. 1340), altul pentru a putea spovedi (cn. 877), examene cari pot fi repetate în cursul timpului, de cumva e bănuială că s'a cam tocit lustrul. Apoi examen pentru obținerea unei parohii (cn. 459, § 3, 30). Mai mult: după terminarea studiilor toți preoții, chiar în beneficii parohiale de-ar fi, vor fi supuși la examen an de an, cel puțin trei ani dearându-l, din diferite discipline teologice mai înainte designate și rezultatul acestor examene contează la numirea și înaintarea în beneficii (cn. 130).*

Noi ținem încă tot la sistemul cel mai primitiv și mai comod: un singur examen dintr'un studiu, pe toată viața. Și nu din întreg materialul — ar fi prea greu, dragă Doamne! — ci din jumătate, la semestru. Și nici o încercare de totalizare și orientare generală! Prea puțin. Dacă sistemul obligator azi în toată biserica apuseană ne pare prea greu, să facem măcar ceva. Un examen serios, să-i zicem de capacitate, cu prilejul hirotonirii și un altul la fel pentru numirea de paroh. N'ar strica nici unul pentru candidații de protopopi. În armată toate gradele de ofițeri superiori, până la general, se iau pe temei de examene speciale. Ce-ar fi să înțrăm și noi în rânduală universală?

Iată schișa sumară pentru organizarea marelui seminar al vieții. E timpul suprem să începem a-l clădi. Fără sprijinul lui mulți din slujitorii altarelor obosesc prea curând, mulți cad pe drum și pe mulți îi vor înghiți vânturile zilelor apocaliptice, pe cari le trăim. Cu o zi mai curând să ridicăm această cetate mântuitoare! — Ajute Dumnezeu!

Pe căi binecuvântate. Printre norii cari ne întunecă zarea, răsbat și raze de nădejdi luminoase. Când stă să se prăbușască peste noi lumea divinizată a materiei, spiritul stă neclintit și se trudește să-și câștige iarăși puterea stăpânitoare, ce-i revine. Nu numai aiurea, ci și la noi.

În slujba lui stau toate nizuințele bisericli. Cari sunt, oricum, mai stăruitoare decât în trecut. În frunte merg Arhierii noștri. Nu se mai mulțumesc să-și îndrumeze eparhiile din cancelarie și din ședințele consistoriale. Cu toiagul apostolului în mână, iau drumurile grele ale satelor și orașelor, în căutarea sufletelor. Vreau să-și vadă credincioșii la ei acasă, să le asculte durerile, să-le ducă mângâierile credinței și să întărească, în felul acesta, legătura dragostii dintre turmă și păstor.

Am anunțat, de curând, drumul Preasfințitului IULIU, prin Munții Apuseni. Citim acum, în „Vestitorul“, că P. S. Sa păr. VALERIU TRAIAN al Orăzii a făcut la fel, pe la mijlocul lui August. A dat și o notă nouă, deosebit de norocoasă, acestui drum: mergând spre Bixad, la pelerinaj, ca și la reîntoarcere, a cercetat, fără nici un aviz prealabil, așa pe nepusă masă, un șir întreg de parohii (Groși, Cizer, Crasna, Giurtelec, Criștelec, Zalnoc, Căuaș). Aceasta pentru a se convinge de realitatea crudă, așa cum se prezintă ea nesulemenită și neîmbrăcată de sărbătoare. — Un gând cât se poate de norocos și folositor.

Și n'am isprăvit: Preasfințitul ALEXANDRU din Baia-Mare a plecat și el în drum apostolic, în dimineața acestei zile de 5 Septembrie. Bucurie deosebit de mare. Din asta înțelegem, anume, că noua dieceză a trecut peste multele greutăți ale începutului de or-

ganizare internă, așa că arhierul poate lipsi câteva zile dela reședință. Apoi: este prima vizitație canonică a noului Păstor, de care biserica noastră leagă atâtea nădejdi. Și întâiul Lui drum de întărire sufletească duce, cum era firesc, spre plaiurile mult sbuciumatului Maramureș. — În 5 Sept. se va opri în parohiile cari cad în drum dela Baia la Sighet, unde va fi primit sărbătorește în seara aceleiași zile. Duminică, în 6 Sept. va fi zi de înălțare sufletească pentru credincioșii din Sighet, cari cu dor au dorit și cu zor au muncit pentru învierea acestei acum de Dumnezeu păzite eparhii a Maramureșului. Luni, în zori de zi, plecarea pe valea Izei, cercetând parohiile în drum spre sf. Mănăstire a Moiseiului, unde lume multă se va aduna spre reculegere sufletească, în pios pelerinaj la praznicul nașterii Preasfintei Fecioare, patrona diecezei noastre dela miazănoapte. Episcopul va săvârși sfintele slujbe, la mănăstire, în această zi mare. Apoi, în 9 Sept. va pleca, pe valea Vișăului, vizitând parohiile cari îi cad în drum, spre casă.

Facă Domnul, să răsară holdă îmbelșugată pe urma plugului arhieresc!

Acorduri cerești

Biserica lui Hristos suferă. Capul creștinătății e îndurerat. Împreună cu el, Biserica întreagă. Mici și mari, savanți și plugari într-o armonie divină. — Ce mângâiere pentru Părintele întristat minunatele buchete de adevărate floricele din raiu ce-i sosesc într-una! Sunt împletite din ruga caldă ce se înalță pentru el spre tronul Dumnezeirii pe toată fața pământului, bunele doriri ce-i sosesc, asigurări de dragoste și devotament, mici sacrificii de preț nespus, cari se oferă cerului drept ispășire, străbătute toate de un incomparabil elan spiritual și nestrămutată încredere în biruință.

Dulos peste măsură răsună în acest concert ceresc glasurile de argint ale celor mici. — O pildă, din cele multe. Spre sfârșitul lui August, un grup de tineri catolici a plecat din

Napoli să-l vadă pe Papa. În ajunul plecării s'a adunat în jurul lor mulțimea mare a celor cari erau nevoiți să rămână acasă. Mititei și mai mărișori, toți membri ai „cercurilor“ tinerești desființate de guvernul fasciilor. Și era un aer de durere pe fața celor cari nu puteau pleca. „Dar și noi vrem să-l salutăm pe Papa!“ a strigat un glas argințiu. Și, ca la un semn, iată-i pe toți prichindeii cu hârtie și cerneală. Și pune-te pe scris, bălețe: un salut scurt pentru Papa! S'a făcut un dosar mare din micile hârtiuțe. I-a fost prezentat Pontificelui.

Dar neprețuit. Căci închide comori de frumseță răpitoare. „Sunt gata — scrie unul — acum și totdeauna, să ascult cuvântul Vostru, care e cuvântul lui Hristos însuș“. Altul: „În fiecare Duminică mă apropii de masa euharistică, înălțând rugăciuni, pentru Sanctitatea Voastră...“ Incântător și acest mititel: „Sfinte Părinte, am 9 ani și jumătate... Vă doresc foarte mult bine și mă rog, și mă voi ruga zilnic, pentru Voi...“ Și încă unul: „Preaiubite Pontifice, știu că sunteți foarte îndurerat pentru suflete și așa vrea să vă mângâi. Vă spun că noi, copiii, ne rugăm pentru Sfinția Voastră“. — „Sanctitate, când s'au închis cercurile catolice, am avut o mare durere. Acum cercetez Oratoriul cu mai multă ardoare decât înainte; mă cuminec în fiecare zi și mă rog totdeauna pentru Sanctitatea Voastră“.

Aceeaș gingășie cerească, aceeaș frumseță indescrisibilă împodobește întregul teanc de scrisori mărunte, trimise „Papei care iubeste pe tineri ca lumina ochilor“, „Papei celui drag, cu care e așa de bine să suferi mult, mult“, „scumpului Sfânt Părinte, căruia îi promitem sfinte cuminecări și rugăciuni fierbinți“. — E cu neputință să nu fie ascultate atâtea graiuri îngerești și să rămână nerăsplătită atâtea dragoste cerească!

Ce bine și ce frumos ar fi, să ne încopciem și noi, bătrâni și tineri, în minunata ceată a celor cari simt atât de viu și atât de entusiast cu Biserica și cu locșitorul lui Hristos pe pământ!

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Anglicanii și ortodocșii

— Întâlniri cu tâlc —

de Marin Barbu-Bănățeanu

Amăsurat știrilor mai noi, la 15 Octombrie c. se va întruni din nou, în palatul Lambeth, comisia mixtă de teologi anglicani și ortodocși, pentru a trata chestia apropierei și, dacă se poate, a perfecteii înfrățiri dintre cele două concepții dogmatiste, creștine. Patriarhia țarigrădeană va reprezenta-o I. P. S. Germanos, iar pe ortodocșii noștri I. P. S. Nectarie al Bucovinei. Vor face parte din aceeași comisie trimiși din Sârbia (Irineu) Paphos (Lecutios), Egipt (Nicolae) Grecia (Pollicarp), Antiohia (Teodosie) și părțile Iordanului (Timoteiu).

Fraternizările acestea anglicano-ortodoxe nu-s tocmai vechi. După cum reiese din povestea lor, prinsă succint și judicios de păr. R. Janin A. A. în Échos d'Orient, nr. 162 c. pag. 197—215, (studiul: Les orthodoxes à la conférence de Lambeth), începuturile acestor întâlniri, mai mult de cât amicale, sunt în legătură cu călătoria de studii prin America de Nord și Anglia, în 1918—1919, a lui Meletie Metaxakis, pe atunci metropolit al Athenei. Discuțiile în cari s'au angajat cu acel prilej Ierarhul ortodox și anturajul său cu teologii

anglicani asupra validității hirotonirilor anglicane, asupra celor 39 articoli ai confesiunii anglicane, asupra lui Filioque (!), a conciliilor ecumenice, a sfintelor taine și a valorii hotărârilor celui de-al șaptelea săbor (cultul icoanelor) au format punctul de mănecare și nucleul desbaterilor de mai apoi.

Pentru că odată porniți la drum, anglicanii n'au încetat de a chema la împreună sfătuirii pe ortodocși. Mai ales înțelegând că, în urma cuvântului răspicat a lui Leo XIII, din partea Romei este deschisă pentru totdeauna posibilitatea recunoașterii validității hirotonirilor anglicane, — punctul cel mai dureros al conștiinței lor religioase. În aceeași vreme însă văzând pe metropolitul Ștefan al Sofiei concelebrând cu „bishop“-ul lor. Așa s'a făcut că ortodocșii au fost invitați și au luat parte la conferințele din 1920, 1925 (două; una la Londra, alta la Stockholm), 1927 (Lausanne) și anul trecut la Londra, palatul Lambeth.

Asta din urmă e cea mai însemnată. În cele patru ședințe plenare ale ei (15—18 Iulie) s'au desbătut, cu mai multă ori mai puțină abilitate și sinceritate, o serie întreagă de chestii importante.

Darea de seamă asupra acelor desbateri rezumă, în 17 puncte, încheerile la cari s'a ajuns deocamdată între patriarhul Meletie și ceilalți delegați ortodocși deoparte, și între episcopii anglicani, de altă parte. Câteva din acele puncte:

1. S'a căzut de acord într-o a numi o Comisie comună de ortodocși și anglicani pentru examinarea chestiunilor dogmatice.

4. Episcopii anglicani au declarat că în chestiile de credință, deciziile autentice, în ce privește confesiunea anglicană, le dă corul episcopesc în întregime sa, dar fără a eschide clerul și poporul dela discuții.

5. Delegația ortodoxă a declarat că în biserica ortodoxă decizia în chestii dogmatice revine corului episcopesc întrunit în săbor, fără a eschide expresia simțământului clerului și a mirenilor.

8. Episcopii anglicani au declarat că în confesiunea anglicană hirotonirea (l'ordination) nu e, pur simplu, alegerea unui ins pentru un post oarecare, ci că prin hirotonire se conferă persoanei hirotonite un caracter special, propriu treptei sale (în ierarhie), că natura acestui har este indicată prin cuvintele hirotoniei și că în acest sens hirotonia este sacrament.

11. Episcopii anglicani au declarat că în taina sf. Euharistii „credincioșii se împărtășesc îndr'adevăr de trupul și sângele lui Hristos luând Cina Domnului“ și că „trupul lui Hristos se dă, se primește și se mănâncă numai când cu Cina sfântă, în chip ceresc și spiritual“ și că după cuminecare Speciile consacrate sunt considerate sacramentaliter drept trupul și sângele lui Hristos; mai departe (au declarat) că biserica anglicană învață dogma dumnezeieștei Euharistii considerată ca jertfă, după cum reiese din Răspunsul dat de arhiepiscopul de Cantorbéry și Jork lui Leo XIII referitor la ordinațiunile anglicane...

12. Delegația ortodoxă a declarat că această expunere a doctrinei anglicane despre dumnezeasca Euharistie ca sacrificiu e satisfăcătoare și că se va acomoda doctrinei ortodoxe când va fi ticluită cu limpezime.

13. Episcopii anglicani au declarat că în diferite grupări, aparținând confesiunii anglicane, clerici anglicani, la cererea clerului ortodox, împărtășesc sfintele taine laicilor ortodocși cari nu le pot primi dela propria lor biserică; (au mai declarat) că acești clerici anglicani doresc, în toată vremea, ca ortodocșii cărora le

Mărturisiri de mare preț. În Geneva apare un buletin al emigranților ruși ortodocși, numit *Ecclesia*. Într'un număr mai nou, această revistă dă un certificat strălucit preoților catolici din Rusia roșie. E bine să-l cunoaștem și noi.

Describe mai întâi — după cum rezumă „*Osservatore Romano*“ din 24 August c. — terribilele suferințe, fizice și morale, pe care le îndură preoții tuturor confesiunilor sub regimul bolșevic. Lipsiți de orice drept cetățenesc, fără tichete de pâine și haine, mai sunt și îngreunați pe deasupra cu impozite exorbitante. Impreună cu preotul ortodox, ca și cu ceilalți preoți căsătoriți, suferă familia întreagă. „Ce mirare apoi — scrie „*Ecclesia*“ — că în astfel de condițiuni se ajunge la „apostasia preoților ortodocși, a rabinilor și pastorilor?“ Deși soartă grea îi paște și după ce trec în lagărul bolșevic. Nu sunt primiți numai decât cu încredere. Cinci ani întregi stau sub observație severă, pentru a se vedea dacă au renunțat într'adevăr la credința lor și s'au făcut comuniști sadea, ori nu. Și în tot acest timp de ucenicie diabolică preotul apostatat nu primește nici un serviciu dela stat. — **Mult mai curajos suportă prigoana bolșevicilor preoții catolici.** Fie fiindcă sunt spiritualicește mai bine educați la împlinirea datoriei, fie din cauza că, fiind liberi, au m-i mare putere în a îndura foamea și mizeria. — Într'adevăr în lista preoților apostatați, buletinul din Geneva nu poate numi nici un singur catolic.

Certificat de mare preț aceste constatări, fiindcă ele nu pot fi bănuite de părtinire. Importante pentru noi și din alt motiv. Situația din zi în zi mai tulbură, deoparte, iar de alta discuțiunile în jurul celibatului preoților noștri, le fac cât se poate de actuale. Să medităm nițel asupra lor!

Fără teorie. „*Erdelyi Tudosító*“ este o gazetă catolică. Se tipărește la Cluj, odată pe săptămână. În numărul din 30 August are o notiță scurtă, pe care o publicăm și noi întocmai:

administrează dânsii sfintele taine să rămână credincioși bisericii ortodoxe și că dânsii sunt gata să le deie instrucție ortodoxă și să notifice episcopilor și preoților ortodocși persoanele cărora le-au conferit sfintele taine, și le-au dat instrucție.

14. Delegația ortodoxă a declarat că întreagă chestia reglementării cazurilor similare, trebuie să formeze obiect de dezbătut în proximal sinod panortodox.

16. Delegația ortodoxă a declarat că, în proximal prosinod, biserica ortodoxă probabil nu se va opune la recunoașterea botezului copiilor și a instrucției religioase ce li-s'ar da de preoți anglicani după cărți ortodoxe, precum nici la administrarea tainei căsătoriei și nici la alte ceremonii săvârșite de preoți anglicani (în caz de lipsă, și acolo, unde prezența unui preot ortodox e imposibilă) cu o condiție: Ca toți cei botezați și cununăți (în felul acesta) să fie înregistrați, fără excepție, ca ortodocși, numele lor urmând să fie comunicate cât mai curând posibil autorității ortodoxe competente.

17. Delegația ortodoxă a declarat, cu privire la dumnezeiasca Euharistie, că fiind necesară o decizie oficială pentru întreagă biserica ortodoxă, ea (delegația), nu poate aproba în chip oficial o practică pentru care n'a primit imputerniciri. Cugetă, totuși, că practica amăsurat căreia ortodocșii primesc sf. împărtășanie dela preoți anglicani în caz de moarte și când prezența, preotului ortodox e imposibilă, poate continua, întru cât autoritatea ortodoxă n'o interzice.

Sigur, noua convenire, anunțată pe 15 Octomvrie c. tot în Palatul Lambeth, va relua aceleași teme. Rezultatul probabil: un nou protocol în termeni intenționat nelămuriiți, anglicanii negândându-se la îmbrățișarea ortodocsiei, iar ortodocșii ne putând sări adâncul ce-i desparte de anglicani fără a-și trăda întreg trecutul și neași ființa lor cu o structură spirituală cu totul străină aceloră, cu cari cochetează

„Mai deunăzi — scrie foaia — am adresat cetitorilor o modestă cerere pentru plata restanțelor, pentruca foaia noastră să poată trece norocoasă marea criză economică de azi. Vestim acum, că vorba noastră nu a fost zadarnică. Se plătesc datoriile una după alta. Surorile franciscane din Târgul-Mureș au adunat alte 7000 Lei dela abonații de acolo. Congregația Mariană a doamnelor din Cluj vinde stăruitor, în fața bisericii, foaia, și încă 70 exemplare săptămânal. Incredințatul nostru din Odorheiu, Farnos Rezső a încasat dela abonații de acolo 2375 Lei. Abonații noi ne-au adunat în cursul săptămânii trecute: P. E. din Petroșani, N. I. din Tâlmaci și Sz. G. din Sânmiclăușul Ciucului. T. D. din Bistrița introduce vânzarea în fața bisericii. Au suprasolvit pentru gazetă, câte 200 Lei: R. I. . . ș. a. Mulțumim călduros pentru apostolia înviorată și dorim ca pilda bună să prindă și pe alții.“

Cu excepția numelor proprii, cari în original se scriu întregi, atâta-i toată istoria. Nici o teorie. Câteva fapte. Cari grăiesc însă cât volume. — Vor fi înțelese și la noi? De câți?

Ceasuri ale harului. Așa se pot numi cu drept cuvânt zilele menite misiunilor populare. Pregătite bine și așteptate cu dor ușor de înțeles, trec repede, pe nesimțite, lăsând în suflete bogăție de roade luminoase. Și e greu de spus cine iasă din ele mai încărcat de daruri: sufletele primitoare de cuvintele bune vestiri sau sămănătorul acelor cuvinte?

Misiunile populare ținute în *Oarba de Mureș* în zilele de 28—30 August c. fac parte din seria evenimentelor ce răscolesc adânc și lasă urme neșterse în amintirea celor ce iau parte la ele. Popor disciplinat, turmă ascultătoare de păstorul său, — biserica nouă și curată ca un pahar, a fost plină de creștini dornici de cuvântul evangheliei și darul lui Dumnezeu, dela început și până 'n capăt, la toate slujbele (vecernii, utrenii, liturgii, paraclise) și la toate nouă cuvântările. Așa de bine se reoglindea din conduita lor mișcător de demnă rodnicia pastorației înțelepte a păr. Petru Bă-

laș, părintele lor sufletesc și tatăl alor unsprezece odrasle familiare!

Din mulțimea celor ce s'au mărturisit și împărtășit (preoți ajutători la ascultarea mărturisirilor; păr. Ioan Belu din Dileul vechiu și păr Alex. Precup din Șeușa) ținem să relevăm în chip deosebit intelectualii ce s'au dovedit a fi un gând și o inimă cu cei mulți întru înțelegerea și folosirea momentelor sfinte: cinci învățători, apoi învățătoare și alte obraze subțiri și-au plecat cu smerenie capul sub patrafir și s'au apropiat de masa Domnului, tuturora slujindu-le de pildă întremătoare.

Redactorului nostru, care a condus aceste misiuni, amintirea acelor zile-ceasuri, o să-i rămână printre cele mai mângâietoare. Și, sigur, tuturor celor ce au petrecut în ploaia lor de haruri suprafirești.

Știri mărunte

Personale. *Foi după amiază a sosit la Blaj I. P. S. S. VALERIU TRAIAN al Orăzii, pentru a săvârși hirotonirea alor 9 candidați dn preoți. Înaltul Ierarh rămâne la noi până Duminecă, fiind în tot acest timp oaspele păr. mitropolit Vasile.*

— P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a făcut următoarele numiri la școlile din Blaj: prof. titulari-prov. au fost numiți dd. *Dionisie Popa* (șt. nat.) și *Aurel Rusu* (mat.—contabilitate) la școala normală de băieți, iar ing. agronom *Victor Oros* suplinitor la aceeaș școală (șt. agricole); suplinitori la liceul de băieți: *Ioan Vultur* (l. franc.) *Ioan Covrig* (filoz. drept) *Pop Filip* (fiz.—chim.), *Ioan Rinea* (ed. fizică); la liceul de fete: *Margareta Trifan* (ed. fizică), *Aurora Vereșmorteau* (rom.—lat.); la școala normală de fete: *Silvia Comșa* (l. rom.—datoriile învăț.), *Aurelia Socaciu* (șt. nat.); la școala comercială de băieți: titular provizor d. *Ioan Mătieș* (mat.), suplinitori *Iuliu Moga* (șt. nat. și fiz. chim.), *Dr. Gregorie Șimon* (șt. juridico-economice); la școala comercială de fete: *Aurora Caliani* (l. germ. și coresp.) *Veturia Fulcea* (fiz.—chim. și mărfuri); *Elena Drimuș* (șt. comerciale); *Olga Spaniol* (șt. juridico-econ.); la școala de meserii „sf. Iosif“: *Pompei Bârlea* (pentru partea literară). — Acelaș a numit pe păr. *Ioan Chirilă* adm. parohial la Poarta, (distr. Reghin).

O nouă ispravă roșie. Rusia fiind deplin fericită, în lipsa altei ocupațiuni camaramazii cari o povățuiesc s'au apucat să-și dărâme monumentele de artă. Așa fac cu cel mai minunat dintre ele: vestita catedrală „*Hristos Mântuitorul*“ din Moscova, cea mai mare biserică a Rusiei. Mai întâi se gândeau să-i folosească zidurile la așa zisul „palat al sovietelor“, mai apoi însă au hotărât să o dărâme, „în mod demonstrativ“. În șase luni ea trebuie să dispară complet de pe fața pământului. — Și o vor face și asta. Căci răbdarea lui Dumnezeu e lungă. Și nici a poporului rusesc nu-i de dispreguit!

Demisia dlui Goldiș. Președintele „*Astrei*“ a trimis comitetului central o scrisoare, pin care își anunță demisia. Motivul retrageri este boala, din ce în ce mai grea, care nu-i îngăduie să mai îplinească datoriile impuse de aceeaș înaltă demnitate. Gazetele spun, că în aceeaș vreme d. Goldiș a trimis o scrisoare foarte impresionantă Regelui, președintele de onoare al „*Asociațiunii*“, în care spune, între altele, că poate pentru ultima oară se poate adresa Suveranului în viață. De aici se poate deduce, că starea sanitară a dlui Goldiș este cât se poate de îngrijorătoare. — De aceea renunțăm și noi la orice comentariu.

TROIȚĂ

de IOŢ LĂSTUŢ

*Pe lemnu-ți puhav vremea a săpat
Adânci pâraie — brăzdături de ură,
Și-a năruiț mânia pe gravură
Și'n creștături durerea și-a lăsat...*

*Creștinii toți te 'nseamnă pe statură —
Când plugul lor s'afundă în pământ,
Tu le strecuri în suflet harul sfânt
Și 'mprăștii binecuvântarea 'n arătură.*

*Ai creștetul teșit și corpul greu,
Dar satului norocul l-l socoși
In numărul de jii și de nepoși,
Apropiăți cu 'ndemn de Dumnezeu.*

*Când, noaptea, ruga tremură 'n bordei
Și-adoarme tânguirea pe cărare,
Te 'mprejmue cu plânsul fata mare...*

Sărută, Doamne, și norocul ei!

și cari cu toate acestea câștigă teren, fără să peardă ceva.

Ceeace nu împliedecă, totuși, pe ortodocși, să alerge la aceste întâlniri din cari cu nimie alta n'o să se aleagă decât cu deschiderea și mai largă ca până acum a porților proprii pentru intrarea cât mai nestingherită a duhului disolvant, eretic, între zidurile sale și de altfel atât de slăbite de băntuilele atâtor vânturi vrăjmașe ce s'au furișat în cuprinsul acestei clădiri rău păzite.

Catolicismul în China. În mijlocul convulsiei care au frământat în vremile din urmă uriașul imperiu al „cerului“, catolicismul își continuă drumul său biruitor. Grație, în mare parte, sporirii îmbucurătoare a clerului indigen. Din 8168 preoți, frați și călugărițe, 4476 sunt chinezi. Circumscripții bisericești sunt la o sută, din cari 49 create în ultimii 10 ani și dintre cari 30 n-au încă cinci ani de viață. Cele mai însemnate progrese s-au realizat în provincia Chihli, azi Hopei, care numără 717.000 credincioși (cu 11 vicariate și prefecturi apostolice, 6 episcopi și 344 preoți chinezi), adică o treime din cele 2.500.000 catolici câți sunt azi în toată China. Provincia cu 8 din zece părți a locuitorilor convertiți poate fi socotită pierdută pentru păgânism. Ea va fi punctul de razem al vieții și propagandei catolice pe viitor. Care rămâne încă lungă vreme necesară. Căci fiecărui preot din China îi revine îngrijirea alor 694 suflete credincioase și 130.000 păgâne, cari așteaptă adevărul. Secerișul e bogat...

Locale. Dumineca viitoare, înainte de Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală păr. *Gregoriu Tecșa*, contabil consistorial; iar Luni în 14 Septembrie, la sărbătoarea Înălțării sf. Cruci, păr. *Alexandru Oltean*, arhivar la oficiul arhidiecezan.

— Cu o sf. liturghie pompoasă și cu un Te-Deum sărbătoresc și-a încheiat ieri dimineață, în biserica catedrală, binefăcătoarele *exerciții spirituale* al doilea grup de preoți, cari și-au lăsat pentru câteva zile grijile în satele și casele lor, pentru a-și căuta inoarea sufletească după rânduielile sf. Ignațiu. Păr mitropolit Vasile, căruia cei 106 de participanți au ținut să-i mulțumească din toată inima pentru rânduirea acestei binefaceri sufletești, poate avea mângâierea de-a vedea de pe acum roadele de Dumnezeu binecuvântatei școale a darului divin. La fel păr. ieromonah Augustin A. Pop, care a predicat și condus, cu dragoste și pricepere, și aceste reculegeri spirituale. O mică dovadă a însuflețirii ce a sptăpănit pe participanți este și modesta sumă de c. 4000 Lei, care s'a strâns, la rezezeală, pentru ajutoarea sf. mănăstiri a Bixadului.

— Cu sfinte slujbe de invocarea Spiritului Sfânt, Joi dimineața s'au deschis școlile. Constatăm și de astă dată, că puterea de atracție a Blajului pentru tineretul școlar se menține constantă. Liceul de băieți a înscris nu mai puțin de 449 elevi, cel de fete, 210, școala normală de băieți 103, cea de fete 112, școala comercială de băieți 66, iar cea de fete 64. Cifre impunătoare, dacă ținem seama de uriașa criză economică ce bântuie și de împrejurară că Blajul fiind mic, cea mai mare parte a elevilor se recrutează din depărtări.

— Astă noapte, pe la ora 2, un incendiu puternic a mistuit moara fundației Basilitane, de pe Târnavă-Mare. Din toată clădirea și utilajul ei nu a mai rămas decât cenușă. Paguba trece peste 1 milion Lei. Cauza incendiului încă nu se cunoaște. Serviciul de pompieri al orașului s-a dovedit încă odată ca și inexistent. Numai mila Domnului și liniștea aerului ne-a ferit de un dezastru. Până când încă acest primitivism scandalos?

Iarăși mutarea ceasului. Se schimbă ceasurile. S-a dat zilele acestea poruncă. Acum însă pe temei de lege. Și, să sperăm, pe termen lung. Schimbarea se face în noaptea lui 30 Septembrie. La miezul nopții fix, mergem înainte cu un ceas, și vom avea ora 1 din 1 Octombrie. — Fără nici o altă sguuire consti-

tuțională. Nici măcar privegherea nu-i obligătoare, guvernul lăsând cetățenilor libertatea de-a-și potrive cronometrul la ora legală după ce se vor scula din somn.

Aviz școlar. Gimnaziul de fete din Aiud funcționează în anul școlar 1931-32 cu 4 clase. — Școala dispune de un internat bine înzestrat, care în urma desființării școlii comerciale de fete mai are încă 20 locuri libere. Taxa anuală este Lei 10.500, plătită în trei rate. — *Direcțiunea.*

Inlesniri pentru mersul la București. Ni-se cere publicarea următoarelor: Toți acei cari vor să plece la București, se vor bucura de reducerea de 50% ce o acordă Căile Ferate la dus și întors, cu ocazia deschiderii Expoziției de Aero-Auto-Radio-Electricitate la Parcul Carol din București. — Pe lângă această reducere la tren, mai vine și inovația revistei „Realitatea Ilustrată“ care oferă o masă, teatru, cinematograful, strand, intrare la Expoziție, toate gratuit, apoi reduceri de 25% din tariful hotelurilor și restaurantelor, ba mai mult decât atât, la sosirea în gară, 2 autobuze duc gratuit la Hotel pe călători și tot gratuit din oraș la gară. Vor trebui numai să cumpere cu 150 Lei carnetul de bonuri al „Realității Ilustrate“ și vor beneficia de toate inlesnirile și gratuitățile mai sus pomenite. Aceste carnete se găsesc la toate chioșcurile de ziare dela garile din Ardeal.

Telefonul „Unirii“

T. Mărgău. Asupra celor două broșurele o să stăruim cu proximal prilej binevenit, la rubrica menită recenziilor. De cele promise, sigur, ne bucurăm. Și bucuria noastră va fi deplină când cuvântul va fi fapt. Așa dar: la revedere!

F. Lugoj. Evident, tinerețea nu poate împiedeca pe Dr. R. al DV. să scrie despre noul Liturghier, dacă el a ținut cu orice preț să se pronunțe în acest merit (sic!). Ea poate fi însă o scuză pentru felul cum a scris. Pentru că oricât ne-ar asigura, mai nou, că „a fost hironit preot cu niște ani (!) înainte de apariția acelei recenzii“, noi nu credem că ea poate fi pusă în cărua darului preoției. Rămâne deci vârsta răspunzătoare pentru mângâierea de limbă. Totuși să nu fie necăjit pe... tinerețe. Ea îi dă timpul necesar pentru a învăța românește. Până atunci însă să nu uite, că „Sionul Românesc“ este, oricum, „foaie oficială“ care ar fi bine să rămână serioasă.

B. Timișoara. Nu cunoaștem mai de aproape „ordinul bunilor templieri“, care și-a ținut de curând congresul, cu surle și fanfare, în orașul DV. Oricât de laudabilă ar fi râvna lui întru nimicirea alcoolului, faptul că a ținut să înființeze numai decât „marea lojă românească“ arată lămurit că stă mai aproape de mănăstirea dlui Argetoianu *.* decât de învățătura creștină. Așa se explică, de altfel, și participarea atât de activă și spectaculoasă a autorităților la congres. — Poatecă de mai trăim mult, și mai mari decât acestea vom vedea!

D. București. Neamul femeilor este cunoscut din vechime ca buclucaș și pricinaș. La asta trebuia să se gândească oblăduitorii bisericii ortodoxe atunci când au dat voie fiicelor Evei să învețe teologia împreună cu urmașii lui Aaron. Era doar de prevăzut, că ele nu se vor mulțumi să tocească băncile. Ajunse la licență, vreau, firește, catedră de religie în școală. Acum vor vedea ei cum se vor descurca. Servească-le drept mângâiere faptul, că nu sunt singuri în acest bucluc. La fel de incurcați sunt și marii rabini ai Germaniei, cu fetele cari au învățat Talmudul la înalta școală de studii judaice din Berlin. Suntem curioși și noi care din cele două Legi va găsi mai curând soluția?

I. Sibiu. Nu toate greșelile sunt supărătoare. Multe sunt amuzante. Altele instructive... pentru autor, fiindcă spun adevărul peste voia lui. Citim de pildă „Telegraful“ din 26 August. Ni-se spune acolo că: „membri ai clerului ortodox apusean“ lucrează împotriva guvernului spaniol, care a protestat pentru asta la nuntial papal. Foarte corect: adevărata ortodoxie e catolicismul! — Asta o fi voit s'o spună „T. R.“? Nu tocmai. Dar, vorba ceea: gura păcătosului adevăr grăiește!

Cețiți și răspândiți „UNIREA“

Școala Normală de Învățători din Blaj

Nr. 1200—1931.

Aviz

Mai rămânând locuri vacante în clasa I-a, pentru complectarea acestor locuri se va ține un nou concurs în ziua de 15 Septembrie. Vor fi primiți absolvenți de clasa IV-a primară, în vârstă de cel mult 13 ani.

Taxa școlară: 1625 Lei. Taxa internatului: 10500 Lei.

În anul școlar 1931/32 elevii normaliști, potrivit ordinului dat de On. Minister, pot fi și externi.

Blaj, 31 August 1931.

Direcțiunea

PICTURĂ BISERICĂSCĂ

ATELIER FONDAT ÎN ANUL 1903

de pictorul bisericesc
Antoniou W. Zeiler
în **BLAJ**
execută
Iconostase
pictură internă murală în
mosaic, fresco și tempera
Prețuri convenabile

**A apărut noua edițiune a
LITURGHIERULUI**
Crudo 250 Lei
Legat întreg în pânză, aurit 340 „
LIBRARIA SEMINARULUI — BLAJ

A APĂRUT

A APĂRUT

„Teologia pastorală“

de canonicul *Dr. Nicolae Brînzeu*, Voi. I. **Păstorul și Turma** (Hodegetica). Cu o prefață de I. P. S. Valeriu Traian Frențiu, arhiepiscop de Oradea.

Prețul: broșat Lei 350, legat Lei 380.

Până nu intră în comerț, se poate avea la autor cu prețul de: Lei 280 broșat și 310 legat.

Grăbiți cu comanda. Adresa: **Dr. Nicolae Brînzeu, canonic Lugoj j. Severin.**

14—25

Vechiu dar bun, pudra-crema-săpunul HÖFER